



JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Professor, dr.jur. Jens Vedsted-Hansen
Afdelingen for Retslære
Juridisk Institut
Aarhus Universitet
Bartholins Allé, bygning 340
8000 Århus C

Dato: 19. januar 2012
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2012-1910-0236

Kære Jens Vedsted-Hansen,

1. Tak for din e-mail af 22. december 2011 og dit efterfølgende brev af 6. januar 2012.

I dine henvendelser giver du udtryk for undren over den måde, hvorpå din vurdering af en ordre fra Arne Nielsen af 19. december 1968, og den efterfølgende herpå baserede registreringspraksis hos PET, er udlagt i et talepapir af 2. december 2011, som jeg brugte under et samråd den 7. december 2011 i Folketingets Udvalg for Forretningsordenen. Talepapiret er optrykt som bilag til beretningen af 19. december 2011 fra Udvalget for Forretningsorden om PET-kommissionens beretning.

Jeg vil gerne starte med at beklage, at du ikke finder, at der er sket en dækkende beskrivelse af dine vurderinger og udtalelser som medlem af PET-kommissionen. Samtidig vil jeg gerne redegøre for, hvorfor talepapiret har det indhold, det har, og hvorfor jeg fortsat finder, at indholdet er korrekt.

Som det fremgår af indledningen til mit talepapir, var det en lidt speciel situation for mig som justitsminister at blive inddraget i Folketingets overvejelser om, hvordan tinget skal reagere på resultatet af en undersøgelseskommission, som har haft til opgave at undersøge bl.a. Justitsministeriets rolle.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Baggrunden var imidlertid, at udvalget ønskede en uddybning af en besvarelse af et skriftligt spørgsmål, som jeg tidligere havde afgivet, og mit talepapir afspejlede derfor indholdet af mit svar på det skriftlige spørgsmål.

2. Den besvarelse, som udvalget ønskede uddybet, drejede sig om PET's registreringer. Udvalget havde i det pågældende spørgsmål anmodet om en redegørelse for PET-kommissionens behandling af et helt konkret kritikpunkt, som var medtaget i udvalgets andet beretningsudkast. Spørgsmålet havde følgende ordlyd:

"Der bedes redegjort for PET-kommissionens behandling af det rejste kritikpunkt om, at PET med Arne Nielsens hemmelige instruks af december 1968 fortsatte registrering på grundlag af lovlig politisk virksomhed, jf. første pind i opregningen af kritisable forhold i udvalgets beretningsudkast afsnit 2.1 (UFO alm. del – bilag 2)."

Det pågældende kritikpunkt lød:

"Udvalget finder det i den forbindelse kritisabelt
- at PET med Arne Nielsens hemmelige instruks af december 1968 fortsatte registreringer på grundlag af lovlig politisk virksomhed."

3. Ved besvarelsen af det skriftlige spørgsmål lagde Justitsministeriet til grund, at Folketinget med spørgsmålet ønskede en redegørelse for, om PET-kommissionen også havde udtrykt den kritik af PET's registreringer, som der i beretningsudkastet var lagt op til.

Som bekendt omhandler beretningens bind 3 regeringserklæringen og PET's registreringer på det politiske område 1968-1989. Din mere udførlige mindretalsudtalelse om regeringserklæringen fremgår af bind 15. Bind 3 indeholder kommissionens nærmere omtale af Arne Nielsens ordre af 19. december 1968 (s. 56 ff) samt nogle konkluderende afsnit vedrørende ordren (s. 304 f). Af bind 3 fremgår desuden kommissionens retlige bemærkninger til regeringserklæringen, hvor kommissionen deler sig i et flertal og et mindretal.

Justitsministeriet fandt ved besvarelsen af spørgsmålet, at en redegørelse for, hvilken kritik PET-kommissionen har udtalt om regeringserklæringen, naturligt måtte baseres på de konkluderende afsnit og de retlige bemærkninger i kapitel 15 i bind 3, hvor både flertallet og mindretallet giver udtryk for, hvad der fremstår som deres principielle opfattelse.

I det skriftlige svar citerer Justitsministeriet derfor udvalgte dele af kapitel 15 i bind 3 om regeringserklæringen af 30. september 1968 og Arne Nielsens ordre af 19. december 1968.

Herudover konstaterer Justitsministeriet, at kommissionen, for så vidt angår de retlige bemærkninger til regeringserklæringen, deler sig i et flertal og et mindretal, som har divergerende syn på regeringserklæringens betydning og rækkevidde. Samtidig konstaterer Justitsministeriet, at det, som bl.a. er fælles for flertallet og mindretallet, er, at der ikke udtrykkes kritik af PET for den fulgte registreringspraksis.

Justitsministeriet fremhæver endvidere, at hverken flertallet eller mindretallet i de retlige bemærkninger i kapitel 15 i beretningens bind 3 retter kritik mod Arne Nielsens ordre af 19. december 1968.

Særligt om grundlaget for Justitsministeriets konstatering af, at hverken flertallet eller mindretallet udtrykker kritik af PET for den fulgte registreringspraksis, kan henvises til, at flertallet på side 311 anfører følgende:

”Det er flertallets opfattelse, at PET i det væsentlige fulgte instruksens, således som den kom til udtryk i Justitsministeriets notat af 14. september 1968. PET har dermed handlet i overensstemmelse med de principper, som kom til udtryk i regeringserklæringen. Der skal dog henvises til ovenstående redegørelse vedrørende arbejdskartoteker og PET’s forhold til Wamberg-udvalget.”

Mindretallet anfører i den forbindelse følgende på side 314:

”I det omfang, registrering i strid med regeringserklæringen er blevet foretaget i henhold til de kriterier, der fremgik af Justitsministeriets notat af 14. september 1968, kan der ikke rettes kritik mod PET herfor. De generelle retningslinjer i notatet synes ikke i sig selv at have været åbenbart i strid med regeringserklæringen, og der har således ikke været tale om en klart ulovlig tjenestebefaling fra Justitsministeriet, som PET’s chef og eventuelt andre medarbejdere i efterretningstjenesten har været forpligtet til ikke at efterkomme. Den kritik, som konkrete registreringer eller visse dele af registreringspraksis kan give anledning til, må derimod rettes dels mod Justitsministeriet som udsteder af disse – og eventuelt andre supplerende retningslinjer, dels mod de justitsministre som har undladt i fornødent omfang at orientere Folketinget om de hermed foretagne afvigelser fra regeringserklæringen.

Mindretallet kan i øvrigt tilslutte sig flertallets opfattelse, hvorefter PET i det væsentlige har fulgt de retningslinjer, som var fastsat i Justitsministeriets notat af 14. september 1968.”

Ved besvarelsen af det skriftlige spørgsmål – og i konsekvens heraf også af samrådsspørgsmålet – lagde Justitsministeriet som nævnt til grund, at Folketinget med spørgsmålet ønskede en redegørelse for, om PET-kommissionen også havde udtrykt den kritik af PET's registreringer, som der i beretningsudkastet var lagt op til.

På den anførte baggrund er det min opfattelse, at det var korrekt, når det i både det skriftlige svar og min samrådstale anføres, at hverken flertallet eller mindretallet i PET-kommissionen udtrykker den kritik, som beretningsudkastet lagde op til.

4. Jeg håber, at jeg herved har skabt større klarhed om baggrunden for, at mit talepapir har det indhold, det har, og at jeg fandt – og fortsat finder – at mit svar på både det skriftlige spørgsmål og samrådsspørgsmålet var korrekt.

Dette ændrer imidlertid ikke på, at det, som allerede nævnt, er beklageligt, at du har oplevet, at der ikke er sket en dækkende beskrivelse af dine vurderinger og udtalelser som medlem af PET-kommissionen.

Som det fremgår af pkt. 1 og 2, bad Folketinget hverken med det skriftlige spørgsmål eller samrådsspørgsmålet om en samlet redegørelse for indholdet af de over 400 offentligt tilgængelige sider i beretningens bind 3 og 15, hvoraf PET-kommissionens undersøgelser og vurderinger af regeringserklæringen og din mere udførlige mindretalsudtalelse fremgår. En sådan samlet redegørelse ville imidlertid naturligvis have ført til en mere nuanceret skildring af både flertallets og mindretallets overvejelser og synspunkter og ville naturligt have omfattet en omtale af bl.a. dine synspunkter om, at de registreringskriterier, som fremgik af notitsen af 19. december 1968, var i strid med regeringserklæringen, jf. side 128 i beretningens bind 15.

Selv om jeg altså fortsat finder, at mine besvarelser af både det skriftlige spørgsmål og samrådsspørgsmålet var korrekte, er jeg selvfølgelig helt indstillet på at holde et møde om sagen, hvis du er interesseret i det.

Jeg har sendt en kopi af dette brev til Folketingets Udvalg for Forretningsordenen til orientering.

Med venlig hilsen


Morten Bødskov